

Vårt gemensamma arbete med Kunskapsstyrning

2021-10-13

Lena Burström, Karin Dahlberg, Ulrika Levkvist, Sari Puttonen och
Anna Lindberg från Vårdvalet

”Man kan ha otur att få en sjukdom och man kan ha otur att bo i fel del av landet. Det kan jag som patient inte godta. Man ska ha rätt till en jämlik vård.”

Ove Puisto, patientföreträdare i nationell arbetsgrupp för personcentrerat och sammanhållet vårdförlopp stroke och TIA

Kunskapsstyrningssystemets vision och målbild

Vision

Vår framgång räknas i liv och jämlik hälsa

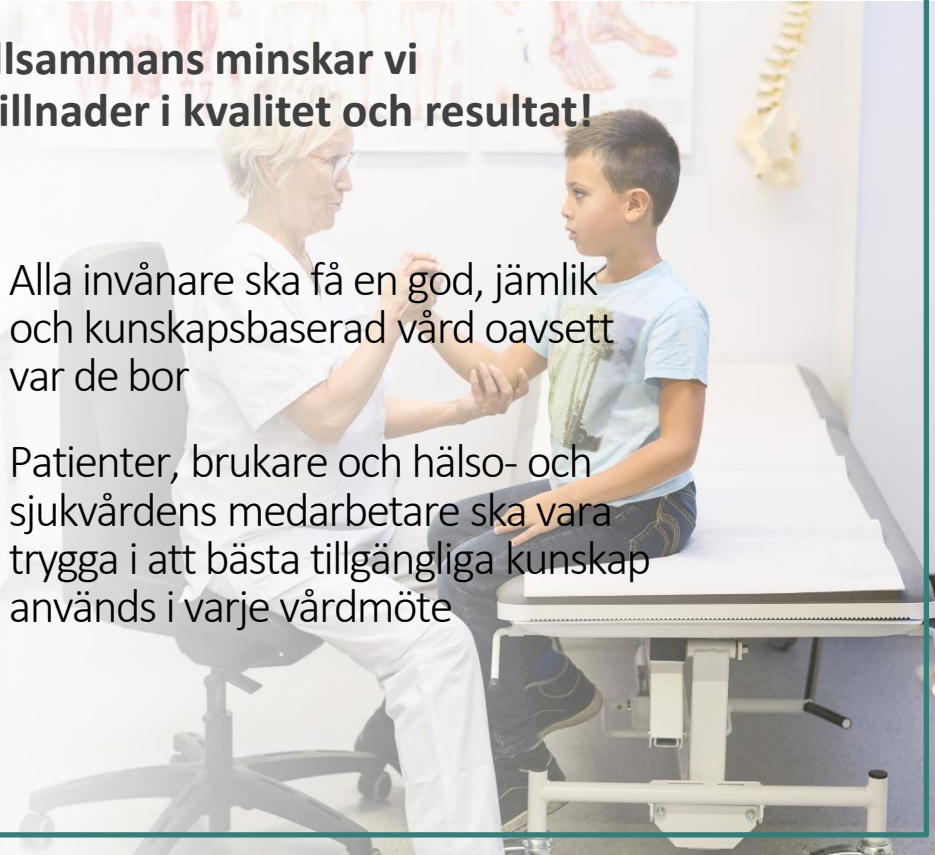
Tillsammans gör vi varandra framgångsrika!

Målbild

Tillsammans minskar vi skillnader i kvalitet och resultat!

- Alla invånare ska få en god, jämlik och kunskapsbaserad vård oavsett var de bor
- Patienter, brukare och hälso- och sjukvårdens medarbetare ska vara trygga i att bästa tillgängliga kunskap används i varje vårdmöte

Målområden – God vård

- Kunskapsbaserad
- Säker
- Individanpassad
- Jämlik
- Tillgänglig
- Effektiv

God vård, enligt Socialstyrelsen

Sammanhållet system för kunskapsstyrning?

- ett lärande system

- Att utveckla, sprida och använda bästa kunskap
- Målet – bästa kunskap ska finnas tillgänglig och användas i varje patientmöte

Detta ingår:

- kunskapsstöd
- stöd till uppföljning och analys
- stöd till verksamhetsutveckling
- stöd till ledarskapet
- Bidrar till att utveckla ett lärande system

- Källa: Kunskapsbaserad och jämlik vård – Förutsättningar för en lärande hälso- och sjukvård (Sofia Wallström, 2017)

Vårdskap Nationella programområden

Norra

- Endokrina sjukdomar
- Levnadsvanor

Sydöstra

- Barn- och ungdomars hälsa
- Kvinnosjukdomar och förlossning
- Perioperativ vård, intensivvård och transplantation
- Rehabilitering, habilitering och försäkringsmedicin

Mellansverige

- Akut vård
- Hjärt- och kärlsjukdomar
- Äldres hälsa
- Öron-, näsa-, halssjukdomar

Västra

- Lung- och allergisjukdomar
- Kirurgi och plastikkirurgi
- Mag- och tarmsjukdomar
- Psykisk hälsa
- Rörelseorganens sjukdomar

Stockholm/Gotland

- Hud- och könssjukdomar
- Infektionssjukdomar
- Medicinsk diagnostik
- Reumatiska sjukdomar
- Sällsynta sjukdomar
- Ögonsjukdomar

Södra

- Nervsystemets sjukdomar
- Njur- och urinvägssjukdomar
- Tandvård
- Primärvårdsrådet

SKR/Vilande vårdskap

- Cancer (RCC i samverka)
  - Vilande vårdskap Norra

Västmanlands lokala organisation för kunskapsstyrning

Hälsa- och sjukvårdsdirektör
Förvaltningsledningen

Rådet för
kunskaps-
styrning

Styrgrupp för personcentrerade
och sammanhållna vårdförlopp

Regionala
programområden (RPO)
med företrädare från
tidigare specialitetsråd

Lokala
programområden

Cancer -SVF, Diabetes,
Astma/KOL, Stroke,
Demens, Palliativa,
Primärvårdsrådet
Psykisk hälsa,
LAG Tobak

Allmänläkare
konsulter

Expertgrupper-
läkemedel

Exempel på era roller inom kunskapsstyrningssystemet

- Delaktighet i implementering i införandet av personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp
- Primärvården deltar i arbetsgrupper vid framtagandet av vårdförlopp, nationella riktlinjer
- Allmänläkarkonsult – en viktig roll i samarbetet – Amanda Alm samordnare
- Nationellt kunskapsstöd (NKK)

Det ska vara lätt att göra rätt

- Allt fler artiklar och publikationer
- Standardiserade vårdförlopp - Cancer
- Nationella riktlinjer – aktuellt Fetma, ADHD
- Personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp
- Vårdprogram - vårdriktlinjer

Nationellt Kliniskt Kunskapsstöd

NKK

NKK

- NKK är en del av regionernas system för kunskapsstyrning innehållande gemensamma rekommendationer för utredning, behandling och uppföljning.
- Ca 350 rekommendationer utifrån tillstånd och diagnos är nu reviderade. De nationella arbetsgrupperna har arbetat med översyn och uppdatering sedan 2018.
- NKK ska bidra till att medarbetare inom primärvården i hela landet har tillgång till samma kunskapsstöd. Detta för att ge medarbetarna förutsättningar för att kunna ge en god, säker och jämlik vård.

NKK ska:

- stödja vårdpersonal att fatta beslut om utredning, behandling och uppföljning
- Vara kortfattat och praktiskt inriktat utifrån behoven i mötet med patienten
- kunna förstås av hela vårdteamet
- revideras minst vartannat år enligt fastställd kvalitetsäkringsprocess
- utgår från Socialstyrelsens nationella riktlinjer, nationella vårdprogram och standardiserade vårdförlopp
- vara samstämmigt med 1177 Vårdguiden
- utformas enligt redaktionella riktlinjer

Varje region kan komplettera de nationella riktlinjerna med egna lokala tillägg. Egna tillägg innehåller framför allt ansvarsfördelning, läkemedels- och remissrutiner.

I Region Västmanland kommer man åt NKK via Cosmic eller via webbplatsen www.nationelltklinisktkunskapsstod.se

Kunskapsstöd för dig som arbetar nära patienten

Sök...

Akuta tillstånd

Allergi och
överkänslighet

Andningsvägar

Arbets- och
miljömedicin

Barn- och ungdomshälsa

Blod och koagulation

Cancersjukdomar

Endokrina organ

Habilitering

Hjärta och kärl

Hud och kön

Infektion och
smittskydd

Kvinnohälsa

Levnadsvanor

Mage och tarm

Mäns hälsa

Nervsystem och smärta

Njurar och urogenitala
organ

Palliativ vård

Psykisk hälsa

Reumatiska sjukdomar

Rörelseorganen

Symtom

Äldres hälsa

Ögon

Öron, näsa och hals

Vårdprogram och
vårdförlopp

Restless legs

ICD-10-SE, förslag: G258 Andra specificerade basalgangliesjukdomar och rörelserubbningar

KSH97-P, förslag: G258 Restless legs

Medicinskt godkänd: 2018-11-05

📍 Tillägg Västmanland: 2019-09-25

VÅRDNIVÅ OCH SAMVERKAN

📍 TILLÄGG VÄSTMANLAND

Primärvård

- Diagnostik, behandling och uppföljning i de flesta fall.

Specialiserad vård

- Otillräcklig symtomlindring.
- Läkemedelskrävande symptom under graviditet.

BAKGRUND

- Idag finns även fastställda vårdprogram och vårdförlopp publicerade i NKK.
- NKK vidareutvecklas för att kunna hantera kliniska kunskapsstöd för både primärvård och övrig specialiserad vård. En ny teknisk lösning planeras under 2022.
- Från och med 1 januari 2021 har de nationella programområdena styr- och ledningsansvar för NKK. En nationell redaktion stöder programområdena.

Lokala tillägg

- Ca 370 diagnoser har varit ute på nationell granskning
- Ca 350 diagnoser är publicerade nationellt
- Region Västmanland har publicerat 124 lokala tillägg

Rörelseorganen, barn, endokrinologi, habilitering, diabetes, kvinnohälsa, levnadsvanor, mäns hälsa, nervsystemet, palliativ vård, ögon

- Arbete med att ta fram lokala tillägg pågår kontinuerligt
- Lokala tillägg ersätter befintliga samverkansdokument

Allmänläkarkonsulter

- Allmänläkarkonsulten är den person som tillsammans med biträdande allmänläkarkonsult leder arbetet med att ta fram lokala tillägg men gör det tillsammans med respektive specialist inom specialistvården.
- Vi har 24 st allmänläkarkonsulter (4 vakanser) och 14 bitr allmänläkare, 27 olika diagnosområden
- Allmänläkarkonsult = specialistläkare inom allmänmedicin som arbetar på en vårdcentral i regionen.
- Bitr Allmänläkarkonsult = ST-läkare i allmänmedicin som arbetar på en vårdcentral i regionen.

Allmänläkarkonsultuppdraget är ett förtroendeuppdrag inom ett avdelat sjukdomsområde som kan omfatta en verksamhet t ex hud eller spänna över flera såsom sårbehandling. Allmänläkarkonsulten har en mycket viktig funktion i Region Västmanland att säkerställa rätt vårdnivå utifrån det allmänmedicinska kompetensområdet.

Vi har behov av fler allmänläkarkonsulter och framför allt från intraprenaddrivna vårdcentraler.

Vakanser – Barn, Hematologi, Neurologi, Psykiatri

Allmänläkarkonsultnätverket

Amanda Alm är samordnare för ALK-nätverket

ALK-nätverket träffas ca 3 gånger per termin

Lokal redaktör - uppdrag

- Redaktören tar emot och ansvarar för att skicka ut de nationella diagnoserna på remiss till berörda inom regionen.
- Startar igång arbetet med lokala tillägg, mallar, information
- Läger in lokala tillägg i verktyget och säkerställer att de publiceras av medicinskt ansvarig
- Deltar på allmänläkarkonsulternas nätverksmöten och informerar löpande om NKK
- Sammankallande av redaktionsgruppen

**Områden som vi arbetar
tillsammans med!**

31 olika Standardiserade vårdförlopp

Kirurgkliniken

- Analcancer
- Tjock- och ändtarmscancer
- Matstrups-och magsäckscancer
- Primär levercancer
- Cancer i gallblåsa och perihilär gallgång
- Cancer i bukspottkörteln och periampullärt
- Buksarkom, inkl. GIST , (gynekologiska sarkom)
- Sköldkörtelcancer
- Neuroendokrina buktumörer inkl. binjurecancer

Bröstenheten

- Bröstcancer
- Skelett- och mjukdelssarkom

Medicinkliniken

- Akut Leukemi (myeloisk och lymfatisk)
- Myelom
- Lungcancer
- Primära maligna hjärntumörer
- KLL
- Neuroendokrina buktumörer inkl. binjurecancer

Hudkliniken

- Malignt hudmelanom

Kvinnokliniken

- Livmoderhalscancer
- Livmoderkroppscancer
- Äggstockscancer
- Vulvacancer

Urologkliniken

- Cancer i urinblåsan och övre urinvägarna
- Prostatacancer
- Testikelcancer
- Njurcancer
- Peniscancer

Diagnostisk centrum DC

- Allvarliga ospecifika symtom som kan bero på cancer
- Cancer utan känd primärtumör (CUP)
- Maligna lymfom (nedom nyckelben)

ÖNH-Kliniken

- Huvud-och halscancer
- Maligna lymfom inkl. KLL
- Sköldkörtelcancer

Ortopedkliniken

- Skelett- och mjukdelssarkom

MÅL

- 70 procent av nya cancerfall inom aktuella diagnoser ska utredas via ett standardiserat vårdförlopp.
- 80 procent av dessa patienter ska gå igenom respektive vårdförlopp inom utsatta maximala tidsgränser och måluppfyllelsen kommer följas upp på nationell nivå.

Vilka är de stora frågorna nu inom kunskapsstyrning?

10 godkända vårdförlopp och 1 generisk modell

Godkända

- Höftledsartros-primärvård*
- Reumatoid artrit*
- Stroke och TIA*
- KOL*
- Schizofreni*
- Kritisk benischemi
- Osteoporos
- Hjärtsvikt
- Kognitiv svikt vid demens
- Sepsis*
- Rehabilitering (generiskt modell)

* Dessa 6 vårdförlopp vidareutvecklas med en del 2

Under framtagande

UPPDATERING EFTER REMISS

- Reumatoid artrit - etablerad (2)*

SKS
22 okt

PÅ REMISS

- Grav hörselnedsättning
- Knäledsartros
- Schizofreni (2)*

ARBETE PÅGÅR

- Diabetes med hög risk för fotsår
- Epilepsi
- Höftledsartros-protoskir. (2)*
- Inflammatorisk tarmsjukdom
- Jättecellsartrit

- KOL (2)*
- Långvarig icke-malign smärta
- Matallergi
- Obstruktiv sömnapné vuxna
- Palliativ vård
- Självskadebeteende
- Stroke och TIA (2)*
- Svårläkta sår
- Sömnrelaterad andningsstörning och obstruktiv sömnapné
- Traumatisk hjärnskada
- Varicer och venösa bensår
- Ångest och depression
- Levnadsvanor (generiskt)

Under uppstart

- Lungfibros
- Ryggsmärta
- Sekundär prevention vid perifer arteriell sjukdom
- Sepsis (2)*

Totalt 35 vårdförlopp i olika faser för 29 hälsotillstånd samt 2 generiska modeller

Exempel Personcentrerat och sammanhållet vårdförlopp för hjärtsvikt - nydebuterad

Vårdförloppet inleds vid välgrundad misstanke om nydebuterad eller nyupptäckt hjärtsvikt och avslutas senast efter ställningstagande till andra linjens behandling.

- Hjärtsvikt är en vanlig och allvarlig sjukdom där utredning och behandling skiljer sig åt i landet
- Rätt insatta åtgärder i rätt tid minskar lidande, förlänger liv och sparar resurser åt vården
- Vårdförloppet inriktar sig på de åtgärder som har starkast rekommendationsgrad och där det finns störst skillnader i landet

- De viktigaste åtgärderna är:
- Snabb tillgång till ekokardiografi vid välgrundad misstanke om hjärtsvikt
- Individuellt anpassad och upptrappad behandling inom rimlig tid
- Tillgång till hjärtsviktsmottagning
- Tillgång till fysisk träning inom hjärtrehabilitering

- Stöd

- vid remisshantering
- vid implementering
- vid GAP

- Utbildning

- Förbättringsarbete för chefer
- Praktiskt förbättringsarbete till medarbetare

För erfarna A3 –Förbättringsarbete på en sida.

A3 för (namn på förbättringsarbetet)

Ägare:

Datum:

Syfte och bakgrund	Önskat läge och mål
Skriv här	Skriv här
Nuläge	Huvudsakliga uppgifter
Skriv här	Skriv här
Problemanalys	Resultat och lärdomar
Skriv här	Skriv här
	Uppföljning
	Skriv här

Vid behov av mer stöd FRÖ-modellen

Planera

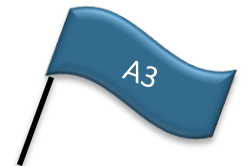
Kartlägga

Förbättra

Behåll & utveckla

Det här är en modell som ger stöd och struktur för att arbeta fram en lösning och hur den ska genomföras.

- Dokumentation sker direkt i mallarna i modellen. A3-flaggan markerar när det är dags att fylla i A3. Slutresultatet blir en ifylld A3 att publicera i ledningssystemet.
- Informeraflaggan är en påminnelse för att komma ihåg att dela informationen med kollegor och andra.

Vid behov av praktiskt stöd och coachning

Praktiskt förbättringsarbete – utbildning 4 halvdagar

- Modellen FRÖ och andra verktyg som beskrivs i "Ständiga förbättringar"
- Förståelse för processer
- Kunskapsstyrning
- Förändringsledning / Kommunikation
- Digitala lösningar
- Mäta och sätta mål
- Vidmakthålla förbättringar

Förbättringsarbete för chefer – utbildning en halvdag

- Stödja dina medarbetare i förbättringsarbetet
- En introduktion till förbättringsmodellen FRÖ
- Grundläggande förutsättningar för att lyckas med förbättringsarbeten
- En kortare genomgång av andra metoder och verktyg som används inom Region Västmanland.

Uppföljning

- Primärvårdsprogrammet 2021 – indikatorförteckning
- DUVA-rapporter –SVF verksamhetsrapport primärvård
- Primärvårdskvalitet
- Vården i siffror

www.kunskapsstyrningvard.se

**Värdet skapas
i mötet med
patienten**

TACK!

Nationellt system
för kunskapsstyrning
Hälsa- och sjukvård

SVERIGES REGIONER I SAMVERKAN